

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 35/20
Luksemburgā, 2020. gada 26. martā

Spriedums apvienotajās lietās C-558/18 un C-563/18
Miasto Łowicz un Prokurator Generalny

Tiesa atzīst, ka abi lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu par Polijas 2017. gadā veiktajiem pasākumiem, ar kuriem ir izveidots disciplinārlietu izskatīšanas process attiecībā uz tiesnešiem, ir nepieņemami

Tas, ka valsts tiesnesis ir uzdevis prejudiciālu nolēmumu, kurš ir izrādījies nepieņemams, tomēr nevar izraisīt disciplinārlietas ierosināšanu pret viņu

Ar spriedumu ***Miasto Łowicz un Prokurator Generalny*** (apvienotās lietas C-558/18 un C-563/18), ko Tiesa, izskatot lietu virspalātā, ir pasludinājusi 2020. gada 26. martā, par nepieņemamiem ir atzīti lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus iesniedzusi Lodzas apgabaltiesa (Polija) un Varšavas apgabaltiesa (Polija). Ar šiem abiem lūgumiem **iesniedzējtiesas būtībā Tiesai vaicāja, vai jaunais Polijas tiesiskais regulējums par tiesnešiem piemērojamo disciplināro pasākumu sistēmu ir saderīgs ar LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā garantētajām personu tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.**

Pirmā lieta (C-558/18) ir saistīta ar strīdu starp Lovičas (*Łowicz*) pilsētu Polijā un Valsts kasi attiecībā uz prasību par publisku dotāciju samaksu. Iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka ir ļoti iespējams, ka nolēmums, kurš tai jāpieņem minētajā lietā, būs nelabvēlīgs Valsts kasei. Savukārt otrā lieta (C-563/18) attiecas uz kriminālprocesu pret trim personām par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri izdarīti 2002. un 2003. gadā; šajā lietā iesniedzējtiesas tiesnesim bija jāapsver iespēja šīm personām piešķirt piemērojamā soda ārkārtas samazināšanu, jo tās bija sadarbojušās ar tiesībaizsardzības iestādēm un atzinušas inkriminētos faktus. Abos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu tika paustas bažas, ka par šādu nolēmumu pieņemšanu pret vienīgo tiesnesi, kurš izskata katru no lietām, varētu tikt ierosināta disciplinārlieta. Iesniedzējtiesu tiesneši atsaucas uz nesenajām Polijā notikušajām tiesiskā regulējuma reformām, kā rezultātā rodoties šaubas par disciplinārlietu, kuras ierosinātas pret tiesnešiem, izskatīšanas objektivitāti un neitralitāti un esot ietekmēta Polijas tiesu neatkarība. Uzsverot it īpaši ievērojamās ietekmes pilnvaras, kuras turpmāk tieslietu ministram esot piešķirtas pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem ierosināto disciplinārlietu ietvaros, iesniedzējtiesu tiesneši apgalvo, ka šīs pilnvaras nav papildinātas ar atbilstošām garantijām. **Iesniedzējtiesas uzskata, ka ar šādi izveidotu disciplinārlietu izskatīšanas procesu likumdošanas varai un izpildvarai ir piešķirts līdzeklis, ar kā palīdzību atbrīvoties no tiesnešiem, kuru lēmumi tām nav pa prātam, šādi ietekmējot nolēmumus, kas tiem ir jāpieņem.**

Apstiprinājusi savu kompetenci interpretēt LES 19. panta 1. punkta otro daļu, Tiesa lēma par šo abu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. Šajā ziņā tā vispirms atgādināja, ka saskaņā ar LESD 267. pantu lūgtajam prejudiciālajam nolēmumam ir jābūt "vajadzīgam", lai iesniedzējtiesa varētu "sniegt spriedumu". Tā arī precizēja, ka, pamatojoties uz šo tiesību normu, kā tā ir interpretēta Tiesas judikatūrā, prejudiciālā nolēmuma tiesvedības priekšnoteikums tostarp ir tas, ka valsts tiesā faktiski tiek izskatīts strīds, kā ietvaros būs jāņem vērā prejudiciālais spriedums. Uzsverot sava uzdevuma īpatnību lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā, proti, palīdzēt iesniedzējtiesai atrisināt tajā izskatāmo konkrēto strīdu, Tiesa pēc tam norādīja, ka starp šo strīdu un Savienības tiesību normām, kuru interpretācija tiek lūgta, ir jāpastāv saiknei. Šai saiknei ir jābūt tādai, ka šī interpretācija ir objektīvi vajadzīga nolēmumam, kas iesniedzējtiesai ir jāpieņem.

Šajā gadījumā **Tiesa konstatēja, pirmkārt, ka pamatlietām nav nekādas saiknes ar Savienības tiesībām**, it īpaši LES 19. panta 1. punkta otro daļu, uz kuru attiecas prejudiciālie jautājumi. Tāpēc

tā nosprieda, ka iesniedzējtiesām līdz ar to nav jāpiemēro šīs tiesības, lai rastu risinājumu pēc būtības minētajās lietās. Otrkārt, Tiesa, atgādinādama, ka tā, protams, jau ir atzinusi par pieņemamiem jautājumus par tādu Savienības procesuālo tiesību normu interpretāciju, kuras attiecīgajai iesniedzējtiesai bija pienākums piemērot, lai taisītu spriedumu¹, norādīja, ka šo abu apvienoto lietu ietvaros uzdoto jautājumu tvērums nav šāds. Treškārt, Tiesa norādīja, ka nešķiet arī, ka atbilde uz šiem jautājumiem varētu sniegt iesniedzējtiesām tādu Savienības tiesību interpretāciju, kas tām ļautu izlemt valsts tiesību procesuālos jautājumus, pirms tās attiecīgā gadījumā var izšķirt tajās izskatāmos strīdus pēc būtības². Rezultātā **Tiesa nosprieda, ka no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu neizriet, ka starp Savienības tiesību normu, uz kuru attiecas šie prejudiciālie jautājumi, un pamatlietām pastāvētu saikne, kas varētu padarīt lūgto interpretāciju par vajadzīgu, lai iesniedzējtiesas, piemērojot no šādas interpretācijas izrietošos secinājumus, varētu taisīt savus attiecīgos spriedumus. Līdz ar to tā uzskatīja, ka uzdotie jautājumi ir vispārīga rakstura un tāpēc lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāatzīst par nepieņemamiem.**

Visbeidzot Tiesa atgādināja, ka nav pieļaujams, ka ar valsts tiesību normām tiesneši tiek pakļauti riskam, ka pret viņiem tiks ierosinātas disciplinārlietas tādēļ, ka tie ir iesnieguši Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu³. Proti, šāda disciplinārlietu ierosināšanas iespēja var apdraudēt to, ka attiecīgie valsts tiesneši efektīvi īsteno iespēju uzdot jautājumus Tiesai un pilda tādas tiesas tiesneša funkcijas, kam atbilstoši Līgumiem ir uzdots piemērot Savienības tiesības. Tiesa šajā ziņā ir precizējusi, ka apstākļi, ka pret šiem tiesnešiem šā iemesla dēļ nevar tikt ierosinātas disciplinārlietas vai tikt piemēroti disciplinārsodi, ir uzskatāms par viņu neatkarības neatņemamu garantiju.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājaslapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

¹ Tiesas 2011. gada 17. februāra spriedums *Weryński* (C-283/09), skat. arī [paziņojumu presei Nr. 7/11](#).

² Tiesas 2019. gada 19. novembra spriedums *A. K. u.c.* (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (apvienotās lietas [C-585/18](#), [C-624/18](#) un [C-625/18](#)), skat. arī [paziņojumu presei Nr. 145/19](#).

³ Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 1. oktobra rīkojums *Miasto Łowicz* un *Prokuratura Okręgowa w Płocku* ([apvienotās lietas C-558/18](#) un [C-563/18](#)).